

Цетиње, 16. јуна

Сјутра је дан радости за сву нашу Отаџбину, нарочито за њену младост.

Прославља се рођендан Његовога Краља. Височанства Нашљедника нашега пријестола, Краљевића Данила.

Све од 1871. године, кад је Свевисни срећне краљевске родитеље обдарио милијем првјенцем, на тај дан добијала је једнодушни видни израз народна љубав према будућем Господару Црне Горе.

За име Његовог Краља. Височанства Нашљедника наш народ веже најбоље наде у корист домовине, њене славе, напретка и величине. Те наде бивају све јаче, у колико данашњи параштај има више прилике да у Нашљеднику гледа први ослонац пријестола, искусна посматрача догађаја, вјерна сина Отаџбине, и десну руку својега Краљевског Родитеља. Са те стране наша је држава безбрижна, јер јој Нашљедник својом нарављу, својом просвјешћеношћу, својом широкогрудношћу, својим сталоженим савременим духом и својом жарком приврженошћу националној мисли јамчи свијетлу будућност. У њему је оличен дух старине, која је саздала и одржала ову земљу, везан са духом омладине, која ће с Њиме, у сагласности са новим потребама и правцима, продужити, проширити и умножити стара славна дјела. Откуцаји Његовог племенитог срца вазда бију упоредо са народним, а Његова душа у озбиљној тишини дубоко схваћа и љубављу обухваћа све што је народу мило и све савремене тежње, које потичу из правих потреба земље и служе добру Отаџбини.

Пријесто има у Њем понос, Краљ десну руку, а народ узданицу. Омладина гледа у Њем извршиоца својих жеља и погледа, корисних Пријестолу, Домовини и Српству.

Зато је сјутрашња радост поводом прослављања Нашљедникова рођендана општа и искрена. Изрази љубави и оданости долазе сами од себе, јер су природни и јер их руководи једна мисао, једна општа вјера, коју народ полаже у Нашљедника, и једно опште поштовање, које се у свакој прилици исказује широм Црне Горе, кад год се помене Његово узвишено име.

Нека Бог поживи дуго и дуго Његово Краља. Височанство Нашљедника, и нека сваком срећом и добром дарива цио Краљевски Дом!

Цетиње, 16. јуна

Пополо Романов пише, да су неосноване све вјести турских и Турцима пријатељских листова о отвореној сави турских и арапских чета у Јабици. Турци и Туркофили заборављају да један елемент, који је у овом рату најпотребнији и најоцијичнији, а то је чудновато, чак готово нејернички народно одушевљење, које изада у свим сјеверним талијанском народу. Хтели се са многих страна приказати, да је у питању суверенитета над Либијом само Болити интрасајавтаи. Напротив истина је да пеза иједног Талијана, који не би за-

ступао мисао, да би овака концепција у том питању била кукавичина. Последње крвних жртава, без обзира на политичке аргументе, које је овај рат стојао, не би у Италији била иједна влада могућа, која би у питању безусловног суверенитета Хрватома и најмање ипотога понустила. То није интрасајавност, већ дубоко и опште човјечно, да нас све

позивају заједно — осим са оружјем — не би могле преплатити, да се тога осјећаја држемо,

Чешко немачки преговори наставили су се у Прагу и у Бечу. Преговорима у Бечу присуствује чешки царијски синс Туп. У обавијештеним круговима политичким пренаукује схваћање, да ће се преговори свршити позитивним резултатом.

Његово Краљ. Височанство Књаз ДАНИЛО

Рад наше Државне Болнице

Откако је на модеран начин потпуно преправљена и преуређена и 1. марта ове године од стране Његова Величанства Краља свечано отворена, наша Државна Болница на Цетињу добила је живи помет у својем човјекољубивоме раду. Она сада много више одговара својем узвишеноме задатку. Њено уређење доведено је у склад са савременим потребама. Нашом Државном Болницом сада се можемо само поносити. Још кад се након извесне њене потребе, које су се у току праксе показале, она ће свестрано и брзо вршити свој задатак, чему се могу радовати сви, који знају њену услугу угледу и гласу једне модерне државе.

Од 1. марта до данас извршено је у нашој Државној Болници 300 операција, међу њима преко 120 веома тешких случајева. Операције сам врши наш одлични хирург г. др. Станко Матановић, који је својом љекарском вјештином допринио, те је најбољи глас о нашој Државној Болници пријешао грађанине Црне Горе у све сусједне крајеве. У току овога краткога време-

на из болнице је отпуштено 250 болесника, који су оздравили. Међу њима их има доста из сусједне монархије и Турске. У болници има сада 60 кревета, а моћи ће их се и више ставити, кад се попуне неки недостаци. Двије сале за операције, једна велика и једна мања, дивно су уређене. Не би им било мане ни у каквом великом и богатом европском средишту медицине. Племенита дародавка Велика Књагиња Милица, љубљена кћи нашега Господара, припомогла је својим богатим прилогом, те је велика операциона сала снабђена изванредним и скупим савременим приборима. А Њено Краља. Височанство Нашљедника такође је прискочила у помоћ својим прилогом за уређење болничке кухиње, обећавају своју помоћ и за друге приједне болничке потребе.

Све просторије у болници одржавају се у јединственом реду, чистоћи и тишини. Вјеште руке и племенита срца милосрдних сестара из братске Русије савијају се правом хришћанском добротом и њежношћу око свијех болесника,

чувајући их дању и ноћу и доносећи им понуде. Несуморни управник болнице г. др. Матановић стално обилази сва одјељења, уливајући у бонике вјеру у оздрављење својим понашањем и утјешљивим ријечима. Он не жали своје силне физичке напоре којима је изложен. Готово сваки дан сам врши по 4—5 операција, а често и по седам, што може да издржи, захваљујући само својој младости и љубави према узвишеној дужности љекара, која у нашој отаџбини треба да буде цијењена више него гдје другдје, пошто је „скуп живот у ове наше стране“, како лијепо каже крунисани пјесник „Балканске Царине“.

У одјељењима болнице у току праксе показали су се неки мањи недостаци, који ће се брзо попунити, јер свак је у нашој земљи готов да поднесе жртву за Државну Болницу. Многи племенити људи из наше државе прилажу за разне хумане цијељи и тијем се одужују својој савјести. Добро би било, да Болница имају вазда на првом мјесту у виду, јер је она најпреча и њена улога најхуманија. Сада се у болници налазе неколико војника, који су с успјехом оперирани. Нека се само то има на уму, па је довољно да се осигура њен значај!

Да би управник болнице г. др. Ст. Матановић, који с успјехом врши своју тешку дужност, још лакше и брже могао одговарати својем задатку, добро би било да у непосредној близини болнице што скорје добије свој стан тако, да би вазда био у приправности за љекарске услуге. Господар, чија мисао и брига свуда стижу за опште добро, и у томе се погледу заузео са Своје стране и изишао у сусрет г. др. Матановићу, обећавајући му, да ће поради, да му се у близини болнице крај Зетског Дома одреди мјесто са љекарским станом. И тако ће г. управник вазда моћи бити у средини својих болесника и Државне Болнице, чијем је напретку и гласу посветио своје љекарско знање, своју операторску вјештину, своју младост и здравље.

Брза помоћ је двострука помоћ; ова народна мудрост највише вриједи за рад једне болнице. Овијех дана у Државној Болници оперирао је г. др. Матановић двије дјевојке, једну с Очинића, једну са Његуша. Обије су се случајно раниле. Ушљед крволивитења једва су задржане у животу. Операције су биле тешке, а случајеви у љекарској пракси веома ријетки. Једној су извађени лијеви бубрег и слезина. другој такође лијеви бубрег и дебело цријево. Болеснице су на путу коначног оздрављења. Кад се уведе у саобраћај санитетски аутомобил за пријевоз и брзо довожење болесника из разних крајева земље, тад ће бити избјегнуте многе досадашње невоље, које су долазиле ушљед немогућности да се болеснику одмах похита у помоћ, нарочито ако му живот зависи од операције. Управник болнице живо се заузео за набавку таква аутомобила, а осим тога и за то, да сваки капетански суд има на расположењу санитетска носила. Садашњи г. министар унутр. дјела обећао му је у томе погледу најширу помоћ, високо цијењући задатак и значај Државне Болнице.

Са радом наше Државне Болнице, откако је прољетос свечано отворена, можемо се поносити и њиме бити потпуно задовољни. Г. д-ру Станку Матановићу, нашем одличном хирургу, може се само честитати на успјеху, са жељом, да и даље са љубављу и преданошћу врши своју одиста тешку дужност, којом се својој драгој отаџбини одужује више но што би се на први мах могло и замислити.

Поглед по свијету

Тројни споразум остаје

У француском парламенту при претресу буџета министарства спољних послова, министар Поанкаре дао је декларације о општој политици Француске.

Руска штампа са задовољством констатује, да је политика Француске јасна, и поздравља долазак Поанкареа у Русију добродошлицом.

„Н. Вријеме“ подвргло је расматрању ријечи министрове. Поред осталог вели: „Изјаве Поанкареа обрадоваће европско опште мишљење. Тројни споразум као и пређе остао је неопходни услов за европску равнотежу, који механички осигурава немогућност ичијих војних наступних жеља.“

Клеменсо против Поанкаре-а

Коштем прошле седмице дошао је опет у сенат бивши француски министар Клеменсо. Он је био болестан неко вријеме, а сад је оздравио. Појава овог жилавог и енергичног политичара ударила је радикалима и радикалним социјалистима нове наде. Они се боре против данашње владе у питању изборне реформе, а како је познато у парламенту нијесу могли да продру, него је Поанкареово министарство у неколико гласања извојевало побједу.

Тек се Клеменсо појавио, понудила је опозиција овом опробаноме парламентарцу врховно водство над свим елементима, који се боре против изборне реформе, у једној и другој комори. Досадашњи вођа опозиције у парламенту, посланик Огајнер, изјавио је да је спреман саснијем се покоравати вјештијему Клеменсоу. У специјалној расправи о изборној реформи избиће на јаву Клеменсов утицај у парламенту. Влада се тога боји, те предвиђа, да је сама Клеменсова личност велика опасност за кабинет. Сад се чују гласови, да је у овим околностима министар председник Поанкаре спреман, да у неким важним питањима попусти опозицији. Истина је, да би ту настала нова опасност, да се десница и један дио прогресиста, који су гласали за владу, изјаве против ње.

Руска влада и муслимани

Петроградске новине „Биржевија Вједомости“ пишу, да су православни мисионари руској влади поднијели тужбу против неких млађих Татара, јер међу муслиманима у областима Волге и Кама шире панисламизам; те захтијевају, да се сви ови пропагатори протјерају из тих крајева. Министарство унутрашњих послова је на то изаслало у Казан управитеља

црквеног одсјека, Павлова, да цијелу ову ствар испита, па се он ових дана повратио у Петроград и влади поднио опширан извјештај о резултатима свог испитивања, те је сада у министарству унутрашњих послова основана посебна секција, која ће тај извјештај испитати и одредити, какве ће мјере власт предузети против панисламских пропагатора и какво ће заузети држање у опште према муслиманима.

Црквени одсјек руске владе изјављује, да муслимани поменутих крајева врло лијепо живе са својим православним сусједима и да према њима не таје никакве мржње ни вјерског антагонизма. Успркос изјави тога одсјека у неким су круговима почеле кружити вијести, како неки муслимани међу своје сувјеренике шире и идеју пантузизма. Да се установи истинитост ових вијести влада је руска предузела свестрана испитивања, али су она дала негативан резултат.

Милеран о њемачком наоружању

При претресу војног буџета у француском парламенту изјавио је војни министар Милеран да га не плаши толико повећање њемачких трупа, колико њихова већа способност за мобилизацију.

Француски стручњаци предлагали су више средстава као одговор на њемачке војне реформе. Француска је војска слабија бројем од њемачке, и зато је у другом погледу треба да надмаши. Предлагали су појачање граничних гарнизона најбољим француским војницима, завођење трогодишње службе у коњици и артиљерији и т. д.

Министар је изјавио да ће у споразуму с министром колоније изградити повећање контингента колонијалне војске, која се може употребити у земљи. Сем тога смањиће се број моринских регрута, да би се повећао број пешадије. То ће за први мах бити довољно.

У осталом Милеран не налази да у спољној политици постоји каква опасност за мир, те се неће журити ни са завођењем аутоматских пушака. У авијацији Француска мора да сачува своје првијенство.

Интернационализација Тангера

Резултати француско-шпанских преговора за уређење интернационализације Тангера поднијеће се у своје вријеме на одобрење сигнатарним силама. Преговори су почели прошлог петка у Мадриду и трајаће неколико времена. До сада није се још ништа одлучило, хоће ли се сигнатарне силе сакупити на засебну конференцију у Мадриду или ће ту ствар уредити дипломатски збор.

Француски покретар у Мадриду Жефреј уручио је шпанском министру спољних послова Гарсиа Пријето нови француски жељезнички пројекат Тангер-Елксар-Фез и предложио ја, да се за изградњу жељезнице створи једно друштво, у коме би Шпанија имала сразмјерно учествовања. Но шпанска влада остаје при своме староме захтјеву, да се образују два друштва, једно француско и једно шпанско.

Мисли

Највјештије играју улогу у животу лукави људи. Али ипак дође тренутак кад их лукавство као суфлер изда.

ном љилу поред Ђурђева гроба. Уз мирис цвијећа, тихи пошјетарац и жубор мора читао сам: «Сатке и прилике Цариграда». Не знам кад-прије сунце скоро присијело да зађе. Остатих «Слике» града вјечних снова да се нагледам златом опточеног запада, да се нагледам руменила, што се прелива по плаву небу, по сину мору, по грозданим брежуљцима чаробног приморја.

Пронао сам једним узаним сокаком, који ме доведе над морем, на стрму етијену, а баш под ону виту кулу, што памти Улцин, као младо момче, као бубно момче.

На високој етијени, на тврду бедему наслонен бијаш... Очи се моје губљаху у те дивне чари сунца на заходу. Тихи западниак разносаше гласове, који се, нехотицно, кретаху из мојих груди. Гледах те силне брегове ватре, гдје небо парају... Гледах и о Босфору сипјевах. «Тамо доље Цариграду граду» враћаше ми pjesму румела етијена и танана кула. Превео бих тако док би се огњени брегови угулили, док би нестало руменила са брежуљака приморских и планина албанских, да ме не пробуду из мојих слатких санарија неки ситан шипат. Окренух се кули, а очи ми се зауставише на мраморни прозор, на једно вјечно лице, на два велика као зифт црна ока. — на још нерасвијало цулозак на врта Пророкова. Као тучан облак црне јој косе немарно падаху на свилу, на раме и бубне груди. Сунце са захода преливаше се

Кад се изгуби пријатељ, обично се налази изговор да се промијенио и да није више онакав какав је био.

Свађивати кривицу за своје неуспјехе на друге, и нехотите откривамо да без њих нијесмо могли бити.

Кажу: сиромаштво није гријех, али заборављају да оно најчешће води гријеху, па било то сиромаштво ма у ком смислу, физично, финансио или душевно.

Валси.

Српство

Испад ђака у Биограду. Ономад, кад су матурантима биоградске реалке саопштавани резултати испита зрелости, дошло је до једног врло жалосног ђачког протеста. У соби су били сви кандидати и цијела испитна комисија. Кад је резултат саопштен, онда су три кандидата, од којих су двојица одбијени на годину дана, а један на три мјесеца, почели гласно да протестују, да пријете, да вичу и да довикују својим професорима како је то учињено за инат и како они неке предмете знају боље од својих наставника, па су ипак пали! Њих тројица су се упоште тако скандалозно понашали, да је професорски савјет одмах донио ријешење, да се сва тројица казне највећом казном: за свагда им је одузето право на полагање испита зрелости. Биљежећи ово један биоградски лист вели: „Ове ружне појаве које су само производ распуштености и несхваћања дужности постају код нас, на жалост, све чешће. Умјесто да своме неуспјеху траже узрока у недовољном раду, па да се према томе управљају и поправљају, нашим ђацима је најлакше да баце кривицу на професоре и онда пријете и гледају да се свете. Тако су учинила и ова тројица. Али су тиме сами себе нашкоднили и упропастили своје родитеље, који су их толике године, можда с тешком муком, школовали.“

Шолина оставка. Председник босанско-херцеговачког сабора Војислав Шола дао је оставку на тај положај пошто се развишао са осталим српским народним посланицима и отворено стао уз владу. Питање о Шолиној оставци неће бити ријешавано, докле се прво не одлучи хоће ли бити распуштен сабор, пошто Билински није могао добити у њему већину за рад.

Словенство

Барјак руског соколства. Почетком овог мјесеца била је у Петрограду свечано посвећена застава руског Соколства. Соколице и Соколи искупили се у гимнастичкој дворници, на челу им председник државне думе Жижицки. Послије обрета држеног и посвећења најстарији Соколови ставили су барјак на копље, нашто је председник предао барјак барјактару након говора, у коме је на барјак упозорио као на знамење којим ће се сјединити све руско Соколство. Барјактар је узео заставу и понио је пред фронт Сокола, који су је одушевљено поздравили. Кад је барјактар заузео своје мјесто у реду, засвирала је музика и Соколи су уз звуке музике де-

филовали парадним кораком, нашто је застава стављена на почасно мјесто. Свечаност је завршена пјевањем словенских химна. О свечаности поднесен је пару телеграфски извјештај. Барјак је израђен по предлогу знаменитог уметника Билибина. На једној страни је соко у бијелом пољу по чијим су крајевима посуте зелене звијезде; на другој је страни знак града Петрограда, који држе два Сокола, а на мрком пољу стоји златни патнис „Соко“. Копље барјака завршује се сребрном јабуком, на којој стоји сребрни соко раширених крила. Барјак је стао 700 рубаља. Под њим ће руски Соколи први пут ступати на свесоколском слету у Прагу. Соколи руски, који иду на слету у Праг, добили су 50% попуста на жељезницама и цијена путницима за иностранство снижена је од 15 рубаља на 50 копејака на директну наредбу цареву. Соколска мисао у Русији ухватила је чврста коријена у школама, у војничким училиштима и у војсци, и то заслугу брата Чеха Ербена и угледних кругова руских, који су освједочени о корисности соколског гимнастичког система, па подупиру мисао соколску, очекујући од ње и тјелесни и морални добитак. У Праг ће доћи на слет такође заступници војничких кругова руских, да виде вјежбе словенске соколске армаде.

Дар српског соколства чешком. „Српски Соколи“ понијели су собом ванредно лијепи дар за братски спомен и сјећање овом приликом, кад ће у Златни Праг да се слете Соколи из свију словенских крајева и земаља. Славни уметник Мештровић израдио је цијела косовског јунака Срђу Злопоглеђу. На југословенској изложби у Биограду налази се модел ове статуе, која представља Срђу Злопоглеђу, како удара копљем, према мотиву народне pjesме: „Који оно добар јунак бјеше, Што два и два на копље набија Преко себе у Сеницу тура? Оно јесте Срђа Злопоглеђа“. Мисао и творевина достојна дара Мештровићева. Ово ријетко уметничко дјело сливено је из туча (бронзе) у Риму, под надзором самога великог уметника нашег Мештровића. Статуа је висока три метра.

Српски правници у Софији. 18-ог јуна одлазе из Биограда око 100 правника да учине посјету својим бугарским колегама. Иницијативу за таку посјету узело је на себе Српско Правничко Друштво, чији је председник Гига Гершић. Да би се учиниле припреме поводом ове посјете, отпутовао је у Софију секретар друштвени Христовуло. Поводом његовог доласка неки се бугарски листови врло симпатично одазивају намјери да се српски и бугарски правници упознаду. Тако „Ден“ опомиње правнике да Њемачка у неколико за своје јединство има да благодари сабору њемачких правника. Професор Казански из Одесе, прогласио је прије кратког времена да се образују правничке свесловенске конференције, да се на њима упознаду Словени. С тога „Ден“, покушај да се правници Србије и Бугарске упознаду, врло срдечно поздравља. „Лични сусрети су најјаче средство за зближење, које нам само наши непријатељи могу да не желе“. Тако ће послуже позоришта, професорског друштва уметничких организација, студената и т. д. и Правничко Друштво учинити Бугарској посјету.

ПОДЛИСТАК

ЂУЛИЈА

— Н. Н. Зубер —

Тамо иза шума Сутормана и вите једе, танкокоже Румије, на једној хриди, коју заплућкује наш Ладран, почива стари град — град Улцин. Некад нун живиога поред Скадра поносно дизаше главу, наслонен на вијенац бијелих кула, наређаних обалом залива као јата глебова.

Ту Баруљ са румел-ружом честитого кнеза, дивном Јеленом, младост провођаше; ту орлови са високих гора сдијетаху, да се на тој клисури одморе, да савјет чују свога мудрога владара — Ђурђа Страшимирова. Јест, и сад, поселије она од четири вијека, памти то Улцин, сјећа се тога.

На високој етијени до тврда бедема старог града мала не у облаке диже се танана кула. Ко је хтио да наткрили све вите куле, да се нагледа плавога неба и синега мора, да прати муње и лет једравача?...

Можда је Ђурђев властелин, можда је грађанин крилатог лава. Кула ћути. Хгјела би рећи само, да и она памти младост Улцина да и она тешко преснава четири вијека.

Једног дивног прољетњег зана нечиноу бијех на јужној страни старог града, на зеде-

Бијаше рамазан кад сам пошљедњи пут видјо Ђулију. Осман Сулејман-агин на осам дана послје вјеридбе са Ђулијом, огњовио је једрачаком Јакуп-агином у Скендерију и Тарабулус на, рекосе ми, враћа се кући. — Хгјало је Осман да на крилу слатких снова чаробног Петока са дилбер Ђулијом рамазан прође.

Још који дан па је све свршено. Ђулију више видјети нећу. Тречи је дан рамазана, Сунце залазаше. Топ огласи правојерима акшам. Поред прве прозг маслинову шуму упутих се граду. На високој Ђулијиној кули мој пендер био је отворен, али Ђулије не бијаше. Наслонно сам се на тврду бедему и — очекивао. Тихо без даха приближиваше се поћ с преко албанских планина: запад мјесто алатне добио неку сребрну боју. Чујах се само шум мора кроз нећине рекао би, бродарине врећу на пучину.

«Дођи по јацији, сама ћу бити код куће!» То бијаше Ђулијин глас. У бијелу огртају јави се и несташе је.

На високој кули Ђулијиној бијаху сви прозори у мраку сем овог, што мен', ваљда, чека. Приближивао сам се, а нека зебна облацила је моје груди. Ко зна што ли ме чека тамо? можда Ђулија колико је вијена, толико је опаша. Зашто ми се она не јави читавог лета и јесени већ сад баш у рамазан кад јој Осман долзи! Можда хоће да и

Висина морала код агената котеије

— Народни учитељи и попови шурују с Турцима против своје браће Срба —

Нова-Варош, 21. маја

Нема тога часног и поштеног Србина, кога српски „Вардар“ не напада, ни тога непоштеног и поквареног кога он не брани. Да се којом срећом уредник „Вардара“ уоргачио с уредником солунског „Права“, то би смо донекле могли и разумјети, а овако брука што се назива српским листом! Ни мало се не обзирајући на истинитост и смисао онога што пише као и на улогу коју треба да врши један српски лист у својој нацији, он из дана у дан доноси најодвратније гадости о нашим ваљаним и заслужним јавним радницима. Он поклања врло велику пажњу и даје првенство чланцима свих оних покварених елемената, који су у стању нашкодити по који допис у коме се најодвратније напада на част наших исправних и поштених грађана. Заборавља и на то, да се без обзира на вјерност и истинитост онога што он пушта у своје ступце, трује безазлена читалачка публика. Ништа се ово он не осврће, већ је из дана у дан пунији и препунији лажама и скарадностима! „Вардар“ и његови „красни“ дописи дали су довољно доказа свој српској јавности о неинтелигенцији и некултури његових сарадника. Својим ужасним писањем дотјерао је дотле да га овамо ни прости сељак не воли да чита, већ за понешто за што „Вардар“ случајно и не обиђе истину он каже: „пошто то пише „Вардар“, знадем колико је сати“ — „Јаланцини сви јанмини кимес инанмаиши“. А да ли „Вардар“ онако срамно напада оне који раде против српских интереса, и који сметају остварењу народних идеала? Не, не, а и како ће кад је његов уредник Давид Димитријевић у друштву с Јован-Бегом Ђирковићем, потписао с Младотурцима онакав сраман уговор да се и у будуће, као у садашњости и прошлости, слажу с политиком, коју је влада водила и води према српском живљу у Турској. Лијену сте част доживили, господо око „Вардара“, и код простог народа, а камо ли код свјесне и вашим разорним радом населијењене српске интелигенције! Само потјерајте и даље овако, па ће те се прославити боље него до сада!

Да ову кратку лекцију прочитам „Вардару“ потјерао ме је један кроз неистинит чланак „славног патриоте“ и учитеља српског, који је у Прилепу познат под именом Петар Соколов. Тај чланак излив је необичне мржње и пакости према г. Др. Александру Павићевићу, који је за врло кратко вријеме успио да се прочује и као савјестан лекар и као добар син свога народа који га је одгајио. На овај чланак осврћем се једино из тога разлога што је оштампао у српском листу „Вардару“, иначе би брже прешао преко пишчевог имена, јер кад бих и о оваквим проблематичним личностима водио рачуна; то би ме отјерало бестрага. Овај „народни“ учитељ, који је и нама у Новој Вароши само по злу познат, и који је за седам мјесеца свога боравка у Сјеници с правом заслужио да се назове издајником, погријешно је што се назива српским учитељем, те тиме горко вријеђа све овдашње Србе, већ би му сто пута било боље да се је латио свог милог

заната и да се уоргачио са својом „красном дружином“: Филипом Костићем, Лазаром Димбовићем и попом Цветком Призренцом, митрополитским намјесником у Бијелом Пољу; у том колегијуму би његова „српска“ душа нашла спокојства! Ово сам готов и доказати, и то с непобитним доказима, само када то Соколов буде захтијевао, а сада ћу га поштедјети само и једино из тога разлога да не бих нагло запрепастио поштоване читаоце, те би неки можда и нехотице рекао: „Е, школо, школо, зар си га овако васпитао!“ Ко не познаје овог витеза прилиског, довољно је да прочита његов допис под насловом: „Цетињском Вјеснику“ оштампан у „Вардару“ од 13. маја ов. г. бр. 37, па ће га ошјенити колико вриједи и колико се нечасним средствима служио кад је чак и телесне недостатке почео да исмијава, кад није био у стању измислити нешто друго. Најгоре је то што и учитељ и управитељ сјенички, па и наш управитељ Тодор Чакширијевић, који се по цијелу ноћ коцка а дању измишља и ствара неке афере, које су овдје у Новој Вароши завадиле и мило и драго, пишу преко „Вардара“ како овамо народ хоће за митрополита неког „оца Василија Раденковића“, кога овамо народ не познаје. Међутим не пишу како је Срето Вукосављевић преварио ново-варошки општинау као и све друге у рашко-призренској епархији, да се изјасни за тога њиног „оца Василија Раденковића“, а на штету правог народног кандидата г. Д-р. Гаврила Дожића, кога спрема и потреба и све могуће околности препоручују за поглавара наше цркве. Овај Тодор Чакширијевић, ово прислушкивало, које иде од крме до крме и слуша шта се говори, толико је био дрзак да је прије неколико дана послом отишао у Сјеницу, па је и тамо почео да лаже и обмањује поштени народ, али му тамо нијесу могле проћи његове удурме као што су му до скоро у Н. Вароши пролазиле. У Бијелом Пољу се пак осилио и побјесио неки поп Цветко Призренац родом из Призрена. Од многобројних зала која је починио навешћу само неколика која најбоље показују сву поквареност његове подле душе. Овај божић човек и присни пријатељ свих бјелополских крвопија, којих је туђе више него гдје, чим је постављен за рашко-призренског митрополита г. Д-р. Гаврило Дожић, упутио му је телеграфску честитку, изјављујући да је усхићен што је Св. Патријархија водила рачуна о интересима наше цркве и поставља нам за митрополита такво достојно лице као што је г. Дожић. Дожић је дошао до тога закључка да је требао и овом приликом да буде непоштен какав је и увијек био, и зато је почео лагати народ и проповиједати му о г. Дожићу оно што само његова подлачка душа може замислити. Овај кроз покварени тип и изрод српски, који је давно и давно свој образ калаисао и чији је бјелополски кајмакам одличан „кућни пријатељ“ својим деморалним и неспрским радом толико је омиљен код Срба у Бијелом Пољу, да га прије неколико дана нико није пустио у кућу да свети водицу. Он је са свога зла познат и нама у Новој Вароши, јер је он тај нитков, који за пет и шест лира вјенчава у Бијелом Пољу најближу својцу. Тај исти наслједник Христових апостола

и „добар“ проповједник Христове науке уцеђује сељаке, па неће да прими двиску, већ пријети да никада неће завирети им у кућу, ако му не даду по овцу с јакњетом, а неће да чита и прекади док му се унапријед не плати. Његова је кућа лијепо свих крвопија и једини је он који помоћу Турака у Бијелом Пољу ломи врат Србима. Народ од овога човека више страхује него и од самих зликоваца. У низу многобројних зала које је ова гуја починила јесте и то што је прије неки дан отишао код својих „достова“ у суд и одбио Турцима „Цетињски Вјесник“ упозоравајући их на један допис из Сјеница од 25. априла бр. 33. с потписом „Мутимиривим“, па је замолно Турке, те су му на турском језику саставили један чланак, као одговор на поменути чланак у „Цетињском Вјеснику“ и послао га уредништву турскога листа „Јени Асра“ у Солуну. Тај је чланак у поменутом листу врло радо оштампан, разумије се с његовим потписом. Овај подлац није имао толико куражи да одговори преко „Вардара“, гдје ће Срби читати, већ је послао „Јени Асру“ рачунајући да то Србима неће доћи до руку а и овако ће се још боље препоручити Турцима. Брука! Брука, црни поно! Бог проклео онога који те посла да деморалишеш овај поштени народ! Ово је његово недјело толико огорчило народ да ће му морати осјећи и нос и уши, па наудити одакле је и дошао, те нека сваки види како је овамо „Србовао“. Ево Вам јасне слике на видите што раде агенти котеије и каквом се добру од њих имамо надати.

Златарац

Кратке вијести

Проучавање словенских земаља. Члан рускога државнога вијећа за привреду Кринков добио је налог, да пропутује у словенске земље и проучи пољопривредне и опште привредне односе ових земаља.

Република Кина. Предсједник Јуаншанкај саопштио је министарству, да жели, да се части предсједника републике и шефа министарства подијеле на двије особе. Предлаже, да се части министра предсједника подијели познатом јужном Кинезу Шанчиену, а ако је овај не прими, да се понуди негдашњему цареву тугору Чуши-Чангу. Обадва су честити мужев и великом научном спремом и чистога карактера без личне таштине. Кабинет је прихватио овај предлог.

Русија и Француска. У француским политичким круговима настоји се сада, да послије састанка њемачкога цара с царем руским Николом, који ће бити 23. о. м., дође предсједник Француске Републике Фалиер у посјете цару у Петроград, а с њим да иде и министар предсједник Поанкаре.

Св. Синод и прослава стогодишњице у Русији. Прослава стогодишњице бординске битке пада 26. августа. Како су тада школе распуштене, то је Св. Синод ријешно, да се прослава одгоди за 11. октобар, т. ј. да се прослава бординске битке замјени даном када је непријатељ напустио Москву. На дан стогодишњице бординске битке биће парастоси свим борцима.

јаше даба Јакуп-агина, па којој је Ђулијин Осман.

Сунце залазаше за море бацајући своје ружене зраке на високу кулу. Даба стиже у залив, догледа нестале. Сунце зађе за море; топ гласи акшам, чу се снажни глас Афинов: »Алах Игбер« и Ђулија — зађе.

*

Кад сам ове зиме био у Уацљу, прохте ми се за проћем старим градом, за који ме вежу многе дијеле успомене из млађег доба. Прошао сам градску демирли капију. Прошао шедран и Ђурђев гроб. Сјетих се догађаја прије седам година, добох пред високу кулу, моју стару познаницу. Бијаше друга дан **Божја**. Уз њена велика врата бијашу бацљени наслонени, довориком окићени и неранцама закићени Поздравих са благданом мога познаника и понех се на кулу, са које поносан изгледаше китни Уацљ. Бип у том часу одјекну громки глас великог звона са наше пове цркве, зове кротке горштаке на службу Вишњему Богу. На оној истој стјеги, на гдје се некад Ђурђев Орао лепришао, поносно стоја Двоглави Орао са високих гора п гледа у пучину.

Сунце, које се рађаше, бацаше сјајне луче на Уацљ и високу од камена кулу.

Полумјесец одавно буре одијела а и моју Ђулију — једрњача у Драч.

Гроф Куен као посредник. Некадањи председник угарске владе гроф Куен јавља се са граничком мира. Хоће да посредује између владе и опозиције, па се обратио Кошуту, који се налази у Најхајму, да му у томе помогне и дође у Пешту, коко би водио преговоре између саборске већине и опозиције.

Руска Дума. Рад у Думи завршен је и закључено је засједање њено, те ће у скоро бити расписани избори за четврту Думу. Поводом тога чланови Думе били су код цара, који им је том приликом саопштио, да је за ових пет година пакљиво пратио рад Думе и да је видно да у неким питањима нијесу ишли правцем којим је он желио, а нарочито да расправе нијесу у миру текле. Иначе је изјавио да му је мило што су с много труда и воље ријешавали и најважнија питања. На крају им пожелио срећан повратак домовима, а онима који буду поново изабрани пожелио је миран и плодоносан рад њему на весеље, а милој Русији на корист.

Дневник

Посјетили кинематограф. Његово Величанство Краљ у четвртак вече посјетио је кинематографску представу са г. Константиновићем, почасним генералом, а тако исто и Њено Краљ. Височанство Књагиња Нашљедница са дворском Дамом г-ђицом Добнеј, која је била и на кинематографској представи у сриједу у вече.

Гарден парти. Овдашњи отомански посланик г. Рустем Алфред беј приредио је у пространом врту отоманског посланства у четвртак послије подне гарден парти, на коме је свирала и војна музика. Гарден парти су извољели посјетити Њихова Краљ. Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедница и Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књаз Петар. Гарден парти трајао је све до сумрака уз учешће великог броја одличних званица.

Нови руски посланик. За руског посланика на Цетињу постављен је г. Гирс, некадашњи начелник руског министарства спољних послова.

Путује по Црној Гори. Г. Борис Јеврејин, царев камер-јункер и лични секретар г. Сазонова, допутовао је на Цетиње и да би упознао нашу земљу кренуће на пут по унутрашњости. Са Цетиња г. Јеврејинов путује по недјељи за Подгорицу, одатле ће у Никшић, Грахово и т. д.

О новој Влади. О новој Влади, чије је наименовање у цијелој нашој земљи најбоље примљено, већ су проговорили извјесни од познатих листова, којима се правац за писање противу Црне Горе даје из истога онога мјеста из којег су нам послане бомбе. Сви ти написи пуни су глупости и гадости. Ми ћемо стрпљиво сачекати, док се сви изређају у својој лудости и неваљалству, па ћемо им свијема укупно одговорити и још једном приказати њихово небратско држање према Црној Гори.

Поздрав слету. Јуче, поводом отварања свесловенског света, на коме су се у Прагу слегли соколи из цијелог Словенства, па и изасланици других народности, заступник предсједника општине цетињске у име грађанства пријестонице, упутио је управи слета у Прагу овај телеграфски поздрав: „У данашњем манифестовању свесловенске идеје у братском нам Прагу духовно учествујемо и, поздрављајући свесловенски соколски слет са подножја гордог и непобједивог Довћена, увјеравамо свесловенске Соколе о нашој непоколебивој братској сурадњи на културној словенској заједници“.

Испит зрелости. У великој државној гимназији на Цетињу испити зрелости почели су 31. маја и за-

ја будем један изворчић на бујну врету љубави њине.... О, не! Ђулија је тако љупка, њене ведре очи тако безазлене и њено срце само је добро. Срце ми дрхтијаше као небом звијезде, млади мјесец скоро да оде за сунцем, а на велика врата тапале куле мене су средла два црна ока, два лака крила, двије бијеле руке Ђулијине.

Мразорне стенице на пространа ониска соба пружала се пред нама. Поред зидова шикли одаје мекани диван пурпур којом застрт бијаше, омиљен меким свиленим јастуцима, које је Ђулија тако укусно и марљиво на ђерђефу незла. По зидовима таблице са Пророковим изрекама. Насред собе на омањој асури татар са жеравницом; поред њега при дивану шестоугаони еточић, опточен дрворезом и седефним плочицама; на еточићу синија са тањирчићима мисирске алне и разним слаткишима што Цеток даје. На другој страни па једном троножном еточићу бијаше гас са мирисним свадарским дуваном. Таваница те шикли одаје бијаше украсена укуским дрворезом, па средњи јабука златом превучена, о којој висаше велика венедичка свијећа.

На вратима одаје оставила је Ђулија мале златом извезене панучице, па као зора преко цвјетне ливаде прешла преко шикли одаје, пружила се нехотице по пурпурну меку дивану. Као прамен облака њене чарне косе спуштаху се низ њен као селвија витки стае.

Нека љупка румен прелазааше преко њеног лица дивотног Пријорке, а прне јој очи, очи слатких снова, што живот дају и прољеће буде, што небо ведре и буру кроте, те прне очи пуне запосна жара, што су ми тада рекле, — то сада не знам.

Зарђала брава штринула је замном, ја сам се опет шао на старом бедему на стрмој стјени. Још један пут видјех ју, свјетлост јој обасја умално лице и пендер се затвори. Тајанствена ноћ својим тамним плаштом одавно већ патрљајује Уацљ; свјетлаке са једрњача из залива и са гдјекоје градске куле с времена на вријеме парашу тај тамни нео. Све спава, рекао би, сем тог сјајег мора, оно жубора, а монотона хуча пјесма одјекује са мрачних стјепа тог старог дива. Још један поглед на високу кулу и звјездано небо и отишао сам синјевајући о чарима Цетона, о високој кули и њеној шикли одаји, о пурпур дивану, о таблицама, о оцим гујама на таваницама, там фантастично урезаним чуварама, што поред кита цвијећа тако немарно гледају: очи пуне ватре, усне пуне жара, груди узбуркане.

Сутрашњи дан бијаше јаван, море тихо. Пред вече сам опет био у граду на стјени. Са најгорњег спрата високе куле, иза спуштене завјесе — гледаше један повећи доглед на пучину, и праћаше једрњачу са трикатарке, која пловљаше к уацљском заливу. То би-

вршени су 10. ов. мј. Писмени испити трајали су шест дана. Првог дана 31. маја полагали су писмени испит из српског језика; тема је била: „Како се морам спремати, да истински послужим свом народу“. Другог дана, 1. јуна, полагали су писмени испит из њемачког језика; тема је била: „Die Folgen der Serbenwanderung nach Oesterreich-Ungarn“. Трећи дан, 2. јуна, полагали су писмени испит из руског језика; тема је била: „Цѣль государства“. Четвртог дана, 3. јуна, полагали су испит из француског језика; тема је била: „Vie et reverie de J. J. Rousseau dans l'ile de Snd Pierre, depuis quand le soir... jusqu' à „Telle est“. Петог дана, 4. јуна, полагали су писмени испит из математике; теме су биле: 1) $X - 1$ коријену од $3^{x+2} - 98 - X$, $2^{x-2} - X - 1$ коријену од $8^{3^{1-x}}$. 2) Неко има да ужива за 25 год. годишњу ренту од 500 перпера, али је он жели замијенити већом, која ће трајати 15 година. Колика ћа она бити кад је интерес 4%?. 3) Страна је правилног петоугаоника 2 дм. Колика је површина и кубна садржина тијела, које остане окретањем петоугаоника око нормале, спуштене из једног врха петоугаоника на против лежећу страну? Шестог дана, 5. јуна, полагали су писмени испит из латинског језика; тема је била: J. Livius: Ab urbe condita Periochia libri XXII. Усмени испити били су 9. и 10. о. м. Кандидата је било осам. Они су: Петар Космајац, рођен у Никшићу 10. марта 1892. г.; Никола Милатовић, рођен у Вржегрмцима 13. марта 1892. г.; Владимир Врчевић, рођен у Котору 8. новембра 1892. год.; Новица Радовић, рођен у Мартинићима 15. маја 1890. г.; Владимир Штиркић, рођен у Скадру 1. марта 1893. г.; Јован Булајић, рођен на Грахову 30. јануара 1888. год.; Миrash Кићевић, рођен у Слатини 5. марта 1891. г. и Митар Ковачевић, рођен на Грахову 22. марта 1890. г. Сви су они проглашени за зреле и то: прва двојица с одликом, тројица за њима једногласно зрели, а остала тројица већином гласова. Ресултат је кандидатима директор гимназије саопштио 10. ов. мј. по подне пред цијелом комисијом.

Свечана забава с игранком. У част рођендана Његовог Краљ. Височанства Престолонашљедника Краљевића Данила Друштво Цетињска Читаоница приређује вече рас у Зетском Дому свечану забаву и игранку с котиљоном. Први дио је концертни, у коме војна музика свира: Химну, Лијену Ану од Соггег-а, интермецо и баркаролу из „Хофманових прича“ од Офенбаха и увертиру из опере „Вилем Тел“, а чланови друштва изводе живе слике: „Косовска дјевојка“ и „Сијело“. Други дио је игранка с котиљоном. За забаву су учињене нарочите припреме тако, да ће ова забава у сваком погледу издвајати од досадањих. Како уз то скоро на Цетињу нијесу приређене забаве, то се с правом очекује, да ће и грађанство, а нарочито наши лијепи пол, а са своје стране посјетом и учествовањем на забави допринијети, да ова забава, која ће уједно бити и пошљедња у овој сезони, буде што љепша и што боља.

Испити приправника. У прошлу суботу при поштанско телеграфском одјељењу министарства унутрашњих дјела комисија је испитивала поштанско телеграфске приправнике. Испитивани су из администрације, рачуноводства, поштанске манипулације, телеграфске манипулације и познавање Морзовог апарата и батерија. Пријављено их је

било 28, а испит су положили 22, који остају и даље у станицама као кандидати за манипуланте у у истој струци.

Појевтинио новац. Најприје лондонске и париске, па за њима и остале велике банке у Европи спустиле су интересну стопу на новац. То је повољан знак за оцјену општег међународног положаја, којем су берзе и банке вазда најтачнији барометар.

Кинематограф. Рад у пријестоничком кинематографу с дана у дан све више напредује, зашта се има много захвалити и нашем грађанству, које овом младом нашем домаћем предузећу указује обилну помоћ својом посјетом. Тако је представа од четвртка била таква, да је Зетски Дом био крцан. Најотменије пријестоничко грађанство оба пола многобројно је посјетило ову представу тако, да тако лијеп број одличних посјетилаца из првих пријестониčkih кругова, почев од Двора, скоро нијесмо имали прилике да видимо на окупу у Зетском Дому, што нашем грађанству може служити на похвалу, а младим предузетницима за подстрек, да у своје предузећу и даље истрају. Сјутра у *недјељу*, даваће кинематограф представу са одличним програмом: „Са планинском жељезницом“, природно; „Тајне биљног царства“; „Занимљиви примјери из царства биља“; „Имаш ли ватре, врло шаљиво“; „Индијанска мајка“, велика занимљива американска драма у два чина; „У помоћ! пећ дими!“ одлична шала. — У *уторник*, 19. ов. мј., даје: „У Египту“, природно; „Тонтолини као издавалац станова“, врло шаљиво; „Гријех младости“, велика друштвена драма у три чина; и „Мој коњ зна се боксирати“

Саопштења

Изјава братства Вујановић — Ковача

Поводом књиге А. Јовићевића „Ријачка нахија у Ц. Гори“

Упуштати се историју и историјска до-
казивања на то било и узгредно
и прихваћати себи улогу судије истори-
чара, сувише је ствар смјела и тугалива,
а потребно је да тај „историчар“, научник,
или назовимо га како хоћете, буде
čovjek сталожен строго објективан и
хладан и да заборави на своје „ја“, ако
то његово „ја“ има икакве везе са пред-
метом његове студије. Све ово не може
се рећи и за г. А. Јовићевића, писца
књиге „Ријечка нахија у Црној Гори“; он
нема у себи та својства, што је доказао
и својом ранијом књигом „Слике из Цек-
линске прошлости“, а то, ето, доказује и
сада овом најновијом књигом „Ријечка
нахија у Црној Гори“.

Није нам овдје намјера спорити важност књиге са научног гледишта, али писац се требао просто ограничити на ту научну страну, а не задикивати у најтања осјећања чувста појединих братава; у оно, дакле, што је Црногорцу најсве-тије, у оно за чим живи и умире.

Г. Јовићевић сигурно ће казати, да није имао памјеру никога вријеђати, зато ћемо ради боље илустрације додати један став из његове књиге између осталих који говоре о нашем братству.

На страни 677. он каже: „...Коваче називају обично Циганима, и ако нијесу Цигани; а зову их и *хрмџи* и *сргаџи*, и презиру их и нити се жене од њих нити им дају дјевојке. У Цеклину се један огранак од Вујановића зове *Ковач*, и они су тако називати баш по томе, што су ковали. Предак њихов је утекао од стричева, који су хтјели да га убију, и имање му приграбе, и у туђини научи ковачки занат; дошавши се вратио на Цеклин и задржао занат и потомство му је ковало до скоро, имало је своје мјехове и сав ковачки алат; али више су ковали за себе и пријатеље без плаће него ли за плату. У Бјелопавлићима има једно братство *Кусаровићи*, који врше дридарски занат; они су тамо јако презрени, и да би избјегли презрењу прозвали су се *Симоновићи*...“

Ми сачињавамо огранак брства Вујановића и наш је млађи назив Ковач, иако смо и у јавном и приватном животу и пред државним властима познати као

Vujanovići, kako se većinom i drugi ogranci toga bratstva prozivaју. Ovo je i G. Jovineviću moralo biti dobro poznato, a pozvao mu je i to da ima i drugih bratava ceklinskiх, која имају разне надимке, па се по њима не казују него по старијему презимену, тј. ономе, које улази у број једанаест братава цеклинских.

Према горњем шгату ове књиге излазило би ни мање ни више него да смо ми хрмаљи и сргаљи, да смо презрени, да се од нас нико не жени ништа да нам даје одиве, да смо до јуче ковали итд., а што је најинтересатије доводи нас у неку чудну компарацију са данашњим ковачима — браварима по занату, који, вели, не знају ни онога поријекла, или, како их он назива Ковачи — Николићи, и са некаким дридарима Кусаровићима, из Бјелопавлића.

Е, вала бели, г. учитељу, ако је и за Српство — много је, јер овдје се чисто види, да је имао извесну тенденцију на штету угледа наше фамилије Ковача, која је позната како у Цекину, тако и мало подаље, и која је свуда, гдје се поштење на врху од ханџара дијелило, уграбила свој прави дио, што ћемо и доказати својим шире читалачке публике, којој ће доћи до руку ова књига, а нека нам поштовани читаоци не замијере, ако буде изгледало да се хвалишемо, јер нам то није намера — ни дао Бог, већ само да реагујемо на овакве испаде, који су у књигу унесени на штету угледа наше фамилије.

Истина је, да смо назив Ковач добили по нашем претку, који је ковао.

Taj naš predač ubio je Ceklinjanina i sam ga od krvinika glavom platilo, te njegova majka sa jedinцем sinom pođe u Zetu, odakle je i bila rodom, a ne iz lješanske nahije, kako to g. Jovičević tvrdi. Tu se ovaj nauči kovati i po svom povratku kovaao je, kao i njegov sin i unuk. Posljednji koji je kovač bio je *Kojića Ivan*, a od njega ima 6 pasona, — dakle nije tačno piščevo tvrdjenje, da smo do skoro kovali. Ovo je — uzgred budu rečeno — onaj isti Kojića Kovač, koji se spominje u pjesmi „Udarač katunski na torove, ceklinске u Zabrlju“, među ostalim ceklinskim junacima, i koji je tu ubio svoga šuru Sava Vušurovića, poznatog junaka katunskog.

Кад су, за доба Шћепана Малог, дати први барјаци у Цеклин, од два барјака цеклинска добио један Којица Иванов и тај је барјак и данас у нашој кући.

Пишчева тенденција види се и у причању како је Ковач украо браву Добриљанину и како је ушлео тога Јовићевић убио Пејановића. Сакупљаје тај документ, да ћемо се с њим позабавити другом приликом, чер кад би прича о крађи браве била истинита, нашао би се сигурно који Ковач, да се свети, а ако не би њима бастао, онда би се сигурно нашао који ближи рођак од Јовићевића.

Хајде нека што нас упореди се Ковачима Николићима, за које вели да смо их ми набавили и предали им мијех и накован, по откуда писна понесе машта преко равне Зете чак у постојбину Бијелог Павла и пронађе тамо некакве Кураровиће, те им даде мјесто у књииз „Ријечка пахија“ и стрпа их с нама и с ковачима Николићима, па све заједно у Академију Наука а огорен широм Српства и Словенства!?

Ми не познајемо Кусаровиће, али писац је бар њих требао оставити на миру, кад је писао искључиво о ријечкој нахији, него да слика буде што потпунија платише и они ни криви ни дужни.

Кад је већ писац напоменуо 12 мегдана, које су Кагуњани послали Цеклињанима, требао је навести, како су Кагуњани и другом једном приликом послали у Цеблин 2 мегдана, од којих је један у дио пао Раду Турчинову Ковачу — Вујановићу. Том приликом, а кад се доватно историје, могао је изићиети и мегдан истога Рада са Ибрахимом Зеновићем у Жаблику, или бар за барјак, који је Раде Турчинво донио од Св. Петра и развио га на Милићевића Главници онда, кад бјеше у опасности и сама земља од спољних и унутрашњих непријатеља и интрига везира арбанаског, Махмуташе Бушатије, и т. д. и т. д. — по тој није нашао за потребно, јер Раде бјеше Ковач.

Да наше браство бјеше утједно у цијелој земљи, да дамо и других доказа: Женили смо се од најутједнијих кућа у катунској нахији, као од: Петровића, Радонића Вукотића, Мартиновића, Врбича, Кустудија, Вушуровића, Липовине и т. д. и од најутједнијих кућа у Љуботињу и примичкој нахији, и од свих осталих десет брастава цеклинских.

Поједини наши браственици као трело-
хранитељи, перјаници и официри вјерно
и одано служили су три Господара Црне
Горе.

За вријеме потоњег рата 30 Ковача Вујановића пошло је на војску, од којих су тројица погинули на бојном пољу, неколика рањена, а који са осталима одликовани су шљедећим орденима за храброст: 14 храбрих медаља, 1 војнички Ђорђевић крст, 3 златне „Обилића“ медаље, 1 турску звијезду и 6 крстова Данилова реда; а од прије рата: 1 Жабљачка медаља, 3 Граховске и 5 од 1862. године.

Приликом четовања и хусарења Блатом и Крајином, гдје су се набрајали четници цеклински, свуд нам је мјесто учињено; свуда смо узели учешћа, гинули и главе сјекли и враћали се свијетла образа.

Све наведено у стању смо необоривим фактима и доказати, што ћемо другим приликом и учинити, па нека поштована читалачка публика суди и сравни ово, што постоји у истини, и оно, што постоји у г. Јовићевићевј књижи о Ковачима — Вујановићима у сравњењу са ковачима Николићима и Кусаровићима, и какво је неделикатно сравњење учинио на штету угледа наше фамилије, што ни у ком случају није смио учинити ни као Црногорац, ни као Цеклићанин, ни као писац, коме на првом мјесту мора бити позната историја свога племена.

На темељу свега изложенога називамо г. Јовићевића, да на сходан начин учини исправку, која ће у исто вријеме задовољити истину и правду и уврјеђени понос једне фамилије, која је сваком приликом доказивала и доказала, да је достојни члан цеклинске заједнице.

У противном бићемо принуђени послужити се противу њега правом, које нам буду прижали позитивни земаљски закони.

Ријека, 1. јуна.

У име својих браћевеника
Саво Марков Вујановић — Ковач

Позив на претплату

Многим нашим претплатницима истје-
че претплата крајем овог мјесеца, те
је већ вријеме да претплату обнове
како им се не би лист идућег мјесеца
обуставио. Администрација листа нико-
ме без разлике не шаље лист на ве-
ресију, те ће зато даље шиљање обу-
ставити и свима онима, којима прет-
плата истјече, а благовремено је не
обнове. Исто тако за идуће полугође
на лист могу се претплатити и сви
они, који га до сада нијесу примали,
а жељели би да га примају. На лист је
најзгодније претплатити се код поште.
Све поште примају претплату на наш
лист како у земљи, тако и на страни.
Цијена је листу за по године за Црну
Гору 5 перпера, а за иностранство 7¹/₂
франка.

Цетиње, 12. јуна 1912.

Администрација
„Цетињског Вјесника“.

ОГЛАСИ

Π.Π. όροι 5. 30-50

Народна Штедионица на Цетињу

P. 29 Број 32 4,5